

**การบริหารงานศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษา
สู่ความเป็นเลิศในเขตกรุงเทพมหานคร**
**The Administration of Entrepreneurship Vocational Educational
Incubator in Bangkok to be excellent center**

จุฑามาส ศรีทองคำ^{1*} และกัญญ์รัชการย์ เลิศอมรศักดิ์²

(Juthamas Sirthongkam^{1*} and Ganratchakan Lertamornsak²)

^{1*, 2}หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

อีเมลผู้แต่งหลัก : Piglet_76@hotmail.com เบอร์โทร : 08 3566 1516

วันที่รับบทความ 6 มกราคม 2564
Received: Jan. 6, 2021

วันที่รับแก้ไขบทความ 18 มีนาคม 2564
Revised: Mar. 18, 2021

วันที่ตอบรับบทความ 22 มีนาคม 2564
Accepted: Mar. 22, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารงานศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาสู่ความเป็นเลิศในเขตกรุงเทพมหานคร 2) เสนอแนวทางการบริหารงานศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาสู่ความเป็นเลิศในเขตกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการวิทยาลัย รองผู้อำนวยการวิทยาลัย หัวหน้าศูนย์และบุคลากรที่ทำหน้าที่ประจำศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 102 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาจำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัญหาการบริหารศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาสู่ความเป็นเลิศในเขตกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารงานของศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร รายด้านประกอบด้วย 1) ด้านการฝึกอบรม 2) ด้านการบ่มเพาะ 3) ด้านนวัตกรรม 4) ด้านธุรการ

2. แนวทางการบริหารงานศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาสู่ความเป็นเลิศในเขตกรุงเทพมหานคร สรุปได้ดังนี้ ด้านการฝึกอบรมควรมีการสรรหา พิจารณา คัดเลือกผู้เรียนที่มีศักยภาพ หรือผู้ที่สนใจเข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการบ่มเพาะการเป็นผู้ประกอบการอาชีวศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย ด้านบ่มเพาะควรสร้างเครือข่ายธุรกิจ การประสานงานกับหน่วยงานภายในและภายนอก เพื่อบ่มเพาะการเป็นผู้ประกอบการอาชีวศึกษาอย่างต่อเนื่อง ด้านธุรการดูแลให้คำปรึกษาด้านการจัดตั้งธุรกิจ การเขียนแผนธุรกิจ การจดทะเบียนธุรกิจ ด้านการจัดการ การผลิตด้านการตลาดและด้านการเงินการบัญชีอย่างต่อเนื่อง และด้านนวัตกรรมควรส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เข้ารับการบ่มเพาะ แสวงหาและพัฒนา นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ เพื่อนำไปต่อยอดในเชิงพาณิชย์ และการจดอนุสิทธิบัตรเป็นธุรกิจที่ยั่งยืน

คำสำคัญ: การบริหารงาน; ศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการ; อาชีวศึกษา

Abstract

The objectives of this research are to 1) study the operation conditions of the Vocational Entrepreneurship Incubator in Bangkok for Excellence 2) to propose a guideline for the operation of the Vocational Entrepreneur Incubator in Bangkok to excellence. This research used a blended research methodology of quantitative research and qualitative research. Deputy Director of the College Center heads and personnel serving in vocational population is entrepreneur's incubators of educational institutions under the Office of the Vocational Education Commission in Bangkok, totaling 102 people and experts in the incubator of vocational education entrepreneurs of 8 people. 5 level estimation form and interview form Data analysis by statistics, percentage, mean, standard deviation. And content analysis

The results of the research were as follows:

1. Operating conditions for vocational entrepreneur incubator in Bangkok to excellence Overall, it was at a high level and the results of an analysis of opinions on the operating problems of the incubator for vocational entrepreneurs in Bangkok. Each aspect consisted of 1) In training 2) Incubation 3) Innovation 4) Administrative

2. Guidelines for the Operation of the Vocational Entrepreneurship Incubator in Bangkok for Excellence It can be summarized as follows: 1 In training should have recruitment considerate to select talent people or who is interesting to training in vocational entrepreneur incubator by verity method workshop. Incubation should have business network. They cooperated with internal and external department to continue of vocational entrepreneur incubator. Administrative, to consult how to establish the business, Business plan, Business registration, management and marketing production to continue in financial and accounting. Innovation should support the vocational entrepreneur incubator. Research and development the innovation and invention for extend in commercial to be long term register a patent business.

Keywords: Administration; Entrepreneurship Incubator; Vocational Education

บทนำ

นโยบายรัฐบาลที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้ประกอบการไทยให้มีศักยภาพมากขึ้น ช่วยเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถผู้ประกอบการในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการพัฒนาตนเองให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้า โดยการวิจัยและพัฒนาการใช้นวัตกรรมความคิดสร้างสรรค์ บูรณาการพื้นฐานทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยควบคู่กับการก้าวสู่การเป็นผู้ประกอบการที่ผลิตได้และขายเป็น และจากยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561 - 2580) ที่ได้กำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศไทย มีความมั่นคงมั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ” โดยมีสาระสำคัญของประเด็น

ยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้ประเทศไทยสามารถยกระดับการพัฒนาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ และเป้าหมายการพัฒนาประเทศ โดยรัฐบาลได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศระยะยาว ที่จะทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายในและภายนอกประเทศในทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ ภาคเกษตรกรรมภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการของประเทศได้รับการพัฒนาระดับไปสู่การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่ม และพัฒนากลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจใหม่ที่จะสร้างและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ เพื่อยกระดับฐานรายได้ของประชาชนในภาพรวมและกระจายผลประโยชน์ไปสู่ภาคส่วนต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

ศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาเป็นโครงการที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งทำการจัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ.2556 เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้มีประสบการณ์การทำงานทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อนำความรู้และประสบการณ์ต่อยอดไปเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งจะเป็แนวทางในการสร้างอาชีพและสร้างรายได้ต่อไปในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และเป้าหมายของกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – 2564) ที่มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญของแผน คือ การมุ่งเน้นการประกันโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา และการศึกษาเพื่อการมีงานทำ และสร้างงานได้ภายใต้บริบทเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและของโลกที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งความเป็นพลวัตเพื่อให้ประเทศไทยสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วโดยให้ความสำคัญกับการสร้างระบบการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อเป็นกลไกหลักของการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของทุนมนุษย์ และรองรับการศึกษาการเรียนรู้ และความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

ดังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจิดฤดี ชินเวโรจน์ (2562) เรื่องการพัฒนาระบบการขับเคลื่อนศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษา พบว่า สภาพปัญหาระบบการขับเคลื่อนศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษา ด้านกระบวนการ ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านผลผลิต ในสภาพปัจจุบัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง การศึกษาของ ชีวัน ทองสอดแสง และคณะ (2560) เรื่องแนวทางการพัฒนาความรู้สู่การเป็นผู้ประกอบการ หน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ในประเทศไทยพบว่า ผู้ประกอบการ UBI ขาดความรู้ในการดำเนินธุรกิจหรือมีความรู้แต่ไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการแข่งขันในปัจจุบันได้นำไปสู่การสร้างแนวทางการพัฒนาความรู้สำหรับผู้ประกอบการ UBI ที่มีคุณภาพเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจากการสำรวจข้อมูลผลการประเมินศูนย์บ่มเพาะการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครประจำปีการศึกษา 2561 และการศึกษาของสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษา (2561) พบว่า มีสถานศึกษาที่มีผลการประเมินในระดับ 2 ดาว (คะแนน 60 - 69 จากคะแนนเต็ม 100) มีจำนวน 6 แห่ง ระดับ 1 ดาว (คะแนน 1 - 59 จากคะแนนเต็ม 100) มีจำนวน 1 แห่ง และไม่ส่งเอกสารเข้ารับการประเมิน (คะแนน 0 จากคะแนนเต็ม 100) จำนวน 2 แห่ง รวมเป็นสถานศึกษาที่มีผลการประเมินตั้งแต่ระดับ 2 ดาวลงมามีจำนวน 9 แห่ง จากจำนวนสถานศึกษาทั้งหมด 18 แห่ง คิดเป็นร้อยละ

50.00 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครยังมีปัญหาที่ยังไม่สามารถดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารงานศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาสู่ความเป็นเลิศในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการยกระดับมาตรฐานศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและสร้างผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่ประสบความสำเร็จต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาสู่ความเป็นเลิศในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาสู่ความเป็นเลิศในเขตกรุงเทพมหานคร

ขอบเขต

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี กฎระเบียบ เกี่ยวกับการบริหารงานศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษา จากหนังสือ บทความ วารสาร เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในหัวข้อ แนวคิดการบริหารงานของศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษา และแนวคิดการประเมินศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษา

2. ขอบเขตด้านประชากร

2.1 เชิงปริมาณ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการวิทยาลัย รองผู้อำนวยการวิทยาลัย หัวหน้าศูนย์และบุคลากรที่ทำหน้าที่ประจำศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 102 คน

2.2 เชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยสัมภาษณ์แบบเชิงลึกของการดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาโดยยึดแนวทางการบริหารจัดการศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่เลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยเป็นรองผู้อำนวยการฝ่ายนโยบายและแผน หัวหน้าศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการ ครูที่ปรึกษาแผนธุรกิจ ที่เลือกจากสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลการประเมิน ระดับชาติ (5 ดาว) จำนวน 8 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ ผู้อำนวยการวิทยาลัยรองผู้อำนวยการวิทยาลัย หัวหน้าศูนย์และบุคลากรที่ทำหน้าที่ประจำศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

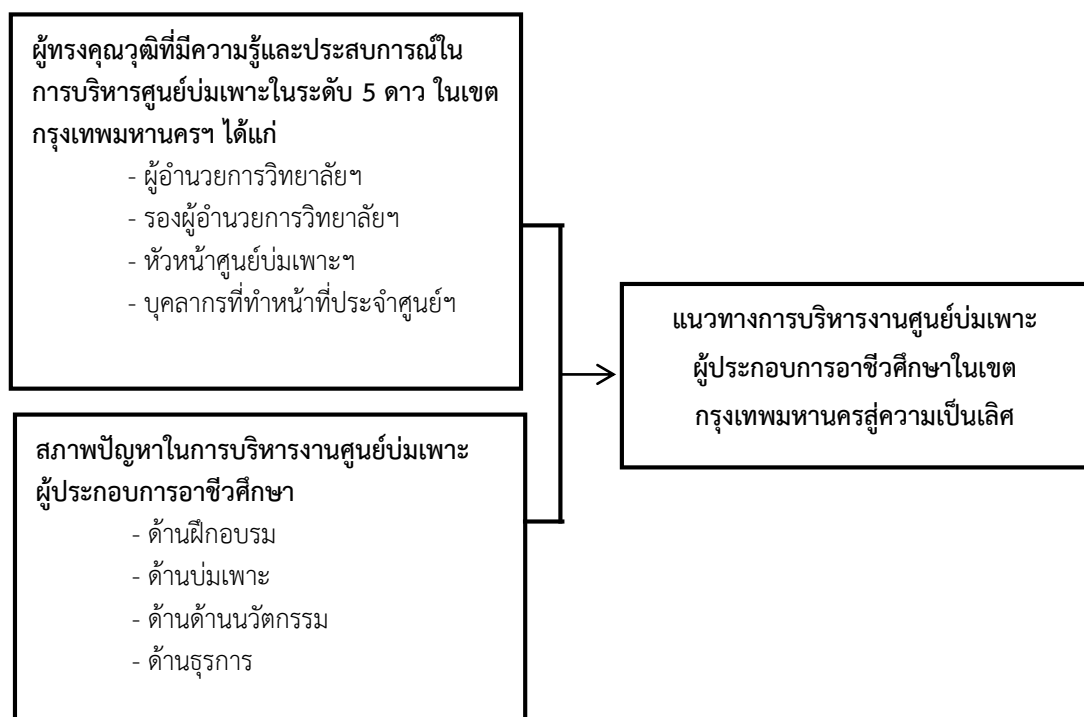
ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ การบริหารงานศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษา การบริหารศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการ และแนวทางการบริหารงานศูนย์บ่มเพาะสู่ความเป็นเลิศในเขตกรุงเทพมหานคร

4. ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษาครั้งนี้ดำเนินการวิจัยในช่วงปีการศึกษา 2563

กรอบแนวคิด

กรอบแนวคิดของ การวิจัยเรื่อง การบริหารงานศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาสู่ความเป็นเลิศในเขตกรุงเทพมหานคร ได้มาจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด คู่มือการบริหารงานศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาซึ่งประกอบด้วย ด้านฝึกอบรม ด้านบ่มเพาะ ด้านดำเนินนวัตกรรม และด้านธุรการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กรอบแนวคิดการวิจัยการบริหารงานศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาสู่ความเป็นเลิศในเขตกรุงเทพมหานคร ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยและระเบียบวิจัย

1. ประชากร

1.1 ประชากรที่ตอบแบบสอบถามสภาพปัญหาการบริหารงานศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาสู่ความเป็นเลิศในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้อำนวยการวิทยาลัย รองผู้อำนวยการวิทยาลัย หัวหน้างาน และบุคลากรที่ทำหน้าที่ประจำศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 102 คน

1.2 กลุ่มเป้าหมายที่ให้การสัมภาษณ์แนวทางการบริหารงานสู่ความเป็นเลิศในการบริหารงานศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษา ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารงานศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้แก่ รองผู้อำนวยการวิทยาลัย หัวหน้างานศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษา ที่มีผลการประเมินการบริหารงานของศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษา ระดับชาติ และหรือได้รับรางวัลระดับ 5 ดาว จำนวน 8 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ประกอบด้วย

2.1 แบบสอบถามสภาพการบริหารงานศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาสู่ความเป็นเลิศในเขตกรุงเทพมหานคร ชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและใช้คู่มือการปฏิบัติงานศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษา (ปรับปรุง เมษายน 2562) เป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามของแบบสอบถามให้ครอบคลุมด้านการฝึกอบรม ด้านบ่มเพาะ ด้านนวัตกรรม และด้านธุรการ การหาคุณภาพของแบบสอบถามพบว่าข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) เท่ากับ .95

2.2 แบบสัมภาษณ์แนวทางการบริหารงานศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาสู่ความเป็นเลิศในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) โดยผู้วิจัยได้ศึกษาลักษณะ วิธีการสร้างเครื่องมือแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และนำข้อคำถามของแบบสอบถามสภาพการบริหารงานของศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดมาเป็นประเด็นในการสร้างข้อคำถามของแบบสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาสู่ความเป็นเลิศในเขตกรุงเทพมหานคร มีจำนวน 4 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามสภาพการบริหารงานศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาสู่ความเป็นเลิศในเขตกรุงเทพมหานคร ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา โดยแนบซองเปล่าติดตราไปรษณียากรเพื่อขอให้ทางสถานศึกษาส่งกลับคืนมาภายใน 1 สัปดาห์ ซึ่งได้รับกลับมาเป็นจำนวนทั้งหมด 102 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.2 ผู้วิจัยได้นัดวันเวลาในการสัมภาษณ์และดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยประชากร (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาสู่ความเป็นเลิศในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าโดยรวม อยู่ในระดับมาก รายด้านอันประกอบด้วย ด้านการฝึกอบรม ด้านบ่มเพาะ ด้านนวัตกรรม ด้านธุรการ รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารงานของศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร (N=102)

ด้านที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น		
		μ	σ	แปลผล
1	ด้านการฝึกอบรม	4.36	0.76	มาก
2	ด้านบ่มเพาะ	4.30	0.80	มาก
3	ด้านนวัตกรรม	4.04	0.91	มาก
4	ด้านธุรการ	4.30	0.74	มาก
รวมทั้งหมด		4.28	0.79	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาโดยภาพรวมของการบริหารงานของศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร (N=102) พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.28$, $\sigma=0.79$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.36$; $\sigma=0.76$) ด้านธุรการอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.30$; $\sigma=0.74$) ด้านบ่มเพาะอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.30$; $\sigma=0.80$) และด้านนวัตกรรมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.04$; $\sigma=0.91$) ตามลำดับ

2. ผลการเสนอแนวทางการบริหารงานศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาสู่ความเป็นเลิศในเขตกรุงเทพมหานคร ดังนี้

2.1 สรรหา พิจารณา คัดเลือกผู้เรียนที่มีศักยภาพ หรือผู้ที่สนใจเข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการบ่มเพาะการเป็นผู้ประกอบการอาชีวศึกษา ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

2.2 ดูแลให้คำปรึกษาด้านการจัดการ ด้านการผลิต ด้านการตลาด และด้านการเงินการบัญชีอย่างต่อเนื่อง

2.3 ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เข้ารับการบ่มเพาะ แสวงหาและพัฒนาวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์เพื่อนำไปสู่การจดอนุสิทธิบัตร

2.4 บริหารจัดการศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาประสานงาน สร้างความร่วมมือกับฝ่ายต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการบริหารศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษากำหนด

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยที่พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นประชากรมีจำนวนทั้งสิ้น 102 คน เห็นว่าสภาพการดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การที่ผลการวิจัยปรากฏเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร มีการดำเนินงานบ่มเพาะตามคู่มือการปฏิบัติงาน ศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาของสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษา ได้แบ่งฝ่ายงานออกเป็น 4 ฝ่าย ได้แก่ ด้านการฝึกอบรม ด้านการบ่มเพาะ ด้านนวัตกรรมและด้านธุรกิจ ซึ่งสอดคล้องกับ เสกสรรค์ ปิวศิลป์ศักดิ์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 35 มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ และเพื่อนำเสนอและประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ผลการวิจัยพบว่า สภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ดังนี้ การนำองค์ความรู้วางแผนกลยุทธ์ การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ การมุ่งเน้นบุคลากร มุ่งเน้นการปฏิบัติ และผลลัพธ์ด้านผู้เรียน นำองค์ประกอบไปสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ ทั้งหมด 6 ขั้นตอนประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การนำองค์ความรู้โดยต้องรู้และเข้าใจบริบทของโรงเรียนที่มีความท้าทายขั้นตอนที่ 2 การวางแผนกลยุทธ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนจะต้องนำวิสัยทัศน์มาดำเนินการในการวางแผนขั้นตอนที่ 2 การบริหารจัดการที่มุ่งเน้นผู้เรียน การพัฒนาหลักสูตรตามความสามารถ ขั้นตอนที่ 4 การวัดสารสนเทศและการจัดการความรู้เพื่อกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ ขั้นตอนที่ 5 การพัฒนาบุคลากรเป็นฐานในการกำหนดกลยุทธ์เพื่อพัฒนาขีดความสามารถ ขั้นตอนที่ 6 การเรียนการสอนเชื่อมโยงกับการพัฒนาบุคลากร ให้มีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2. แนวทางการการดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครสู่ความเป็นเลิศ สรุปได้ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการฝึกอบรมในเรื่อง สรรหา พิจารณา คัดเลือกผู้เรียนที่มีศักยภาพ หรือผู้ที่สนใจเข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการบ่มเพาะการเป็นผู้ประกอบการอาชีวศึกษา ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ควรมีแนวทางคือ ศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษา แต่ละศูนย์บ่มเพาะควรพิจารณาดตนเอง หรือพัฒนาศูนย์บ่มเพาะของตนเองให้มีความเป็นเลิศในนวัตกรรมหรือธุรกิจใดธุรกิจหนึ่ง แล้วจึงกำหนดนวัตกรรมหรือธุรกิจที่แต่ละศูนย์บ่มเพาะฯ และมีการดำเนินการวิจัยและพัฒนาโครงการการบ่มเพาะการเป็นผู้ประกอบการอาชีวศึกษาเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ข้อดี ข้อเสนอแนะและรูปแบบการพัฒนาการบ่มเพาะการเป็นผู้ประกอบการอาชีวศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบ่มเพาะการเป็นผู้ประกอบการอาชีวศึกษาในปีต่อ ๆ ไป

ด้านที่ 2 ด้านบ่มเพาะในเรื่องดูแลให้คำปรึกษาด้านการจัดการ ด้านการผลิต ด้านการตลาด และด้านการเงินการบัญชีอย่างต่อเนื่อง ควรมีแนวทางดังนี้ คือการสืบค้น เสาะหาครู

ผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านธุรกิจเฉพาะด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการบ่มเพาะการเป็นผู้ประกอบการ อาชีวศึกษา ทั้งจากเครือข่ายภายในและเครือข่ายที่ภายนอก เพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญ ในการให้คำปรึกษาในด้านต่าง ๆ แก่กลุ่มเป้าหมายในการดำเนินการธุรกิจการเป็นผู้ประกอบการ พร้อมจัดทำคำสั่งแต่งตั้งที่ปรึกษาทั่วไป ดำเนินการดูแล ติดตาม ประเมิน และให้คำแนะนำ แนวทางการดำเนินการพัฒนาธุรกิจในด้านต่าง ๆ และจัดทำคำสั่งแต่งตั้งที่ปรึกษาเฉพาะด้าน ตามแนวทาง ที่ปรึกษาทั่วไป ดำเนินการดูแล ติดตาม ประเมิน และให้คำแนะนำ และมีการจัดกิจกรรม การให้คำปรึกษาเฉพาะด้าน พร้อมทั้งวางแผนการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของธุรกิจให้ครบถ้วน ถูกต้อง สามารถปฏิบัติได้ และคาดว่าจะได้ผลตามแผนที่กำหนด

ด้านที่ 3 ด้านนวัตกรรมในเรื่องการส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เข้ารับการบ่มเพาะ แสวงหาและ พัฒนานวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ เพื่อนำไปสู่การจดอนุสิทธิบัตร ควรมีแนวทางคือ การศึกษาวิจัยความ ต้องการและแนวโน้มของตลาดในอนาคต พิจารณาลงานสิ่งประดิษฐ์ที่ผ่านการคัดเลือกระดับ อศจ., ระดับภาค ระดับชาติหรือผลงานที่สามารถใช้งานได้จริง มีศักยภาพที่สามารถนำมาต่อยอดเชิง พาณิชย์ได้ ใช้เทคโนโลยีในการจำหน่ายสินค้าได้มากยิ่งขึ้น และจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนา นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์สู่เชิงพาณิชย์ มาอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับกลุ่มเป้าหมายเพื่อถ่ายทอด เทคโนโลยีวิธีการพัฒนานวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์สู่เชิงพาณิชย์

ด้านที่ 4 ด้านฝ่ายธุรการในเรื่องบริหารจัดการศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษา ประสานงาน สร้างความร่วมมือกับฝ่ายต่าง ๆ ให้เป็นตามที่คณะกรรมการบริหารศูนย์บ่มเพาะ ผู้ประกอบการอาชีวศึกษากำหนด ควรมีแนวทางคือ ควรทำความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชน ที่มีศักยภาพในการให้การส่งเสริมกิจกรรมของแต่ละ ศูนย์บ่มเพาะ เช่น สถาบันการเงิน SME Bank กรมการค้าภายในของจังหวัด สมาคมผู้ประกอบการ ของจังหวัด ประธานหอการค้าจังหวัด/อุตสาหกรรมจังหวัด/พาณิชย์จังหวัด/พัฒนาชุมชนจังหวัด/ ตัวแทนกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อำเภอต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อสร้างเครือข่ายทางธุรกิจ เพื่อการให้บริการ และให้คำแนะนำ เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ และควรจัดทำการศึกษาวิจัยและพัฒนารูปแบบการ สร้างเครือข่ายบ่มเพาะการเป็นผู้ประกอบการอาชีวศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลิตา ธนินกุล ละพร และภูมิพัฒน์ มิ่งมลายักษ์ (2561) เรื่อง ปัจจัยสำเร็จของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจ ในสถาบันอุดมศึกษา พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจ ในสถาบันอุดมศึกษาแบ่งเป็นปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน โดยปัจจัยภายนอกประกอบด้วย นโยบายของภาครัฐ งบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐ ความต้องการของตลาด ศักยภาพของผู้เข้ารับ การบ่มเพาะธุรกิจการให้ความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและวัฒนธรรมของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ ธุรกิจ ส่วนปัจจัยภายในประกอบด้วย นโยบายของมหาวิทยาลัย งบประมาณสนับสนุนจาก มหาวิทยาลัย ศักยภาพของผู้จัดการและทีมงานการสร้างเครือข่ายพันธมิตร เทคโนโลยีและนวัตกรรม กระบวนการในการบ่มเพาะธุรกิจซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมการสร้างความรู้ความตระหนักในการเป็น ผู้ประกอบการให้กับกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด กระบวนการคัดเลือกผู้เข้ารับการบ่มเพาะธุรกิจ กระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้หรือการพัฒนาศักยภาพของผู้เข้ารับการบ่มเพาะธุรกิจ กระบวนการพัฒนาศักยภาพผลิตภัณฑ์หรือบริการของผู้เข้ารับการบ่มเพาะธุรกิจ การสนับสนุน งบประมาณหรือการเชื่อมโยงแหล่งทุน การประเมินผลผู้เข้ารับการบ่มเพาะธุรกิจตลอดจนการดูแล

ติดตามหลังจากออกจากกระบวนการบ่มเพาะธุรกิจแล้ว การสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านกายภาพต่าง ๆ แผนการบ่มเพาะธุรกิจและการประชาสัมพันธ์หน่วยงาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การนำผลการวิจัยไปใช้ ผู้รับผิดชอบศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาต่าง ๆ ควรนำแนวทางการดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครสู่ความเป็นเลิศเป็นแนวทางในการดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาของตนเอง

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การพัฒนานโยบายการบริหารศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาของสถาบันต่าง ๆ ควรนำแนวทางการดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครสู่ความเป็นเลิศเป็นกรอบการกำหนดนโยบาย โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายสู่ความเป็นเลิศ ปรับโครงสร้างการบริหารให้เหมาะสมกับบริบทแต่ละสถานศึกษา การจัดทำแผนงานพัฒนาบุคลากรให้มีความเป็นมืออาชีพ จัดทำความร่วมมือและสร้างเครือข่าย นำนโยบายสู่การปฏิบัติ มีการส่งเสริมติดตามอย่างใกล้ชิด สรุปและประเมินเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไปผู้สนใจควรศึกษาวิจัยในเรื่องเกี่ยวกับ การพัฒนารูปแบบการบริหารศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาสู่ความเป็นเลิศ หรือกลยุทธ์การบริหารศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาสู่ความเป็นเลิศ หรือรูปแบบการพัฒนาบุคลากรของศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาสู่ความเป็นเลิศ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- เจิดฤดี ชินเวโรจน์. (2562). การพัฒนาระบบการขับเคลื่อนศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษา. **วารสารวิจัยและนวัตกรรมอาชีวศึกษา** ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 หน้า 40 – 46.
- ชีวัน ทองสอดแสง และคณะ. (2560). ปัจจัยสำเร็จของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทย. **วารสารวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย**. ปีที่ 7 ฉบับพิเศษ หน้า 2 – 10
- ภูมิพัฒน์ มิ่งมลายักษ์. (2561). ปัจจัยสำเร็จของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทย. **วารสารวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย** ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 หน้า 129-153.
- เสกสรร ปิวศิลป์ศักดิ์. (2562). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต**, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564)**. กรุงเทพฯ.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – 2564)**. สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 – 2579**.

กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

_____. (2560). **รายงานการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาแนวใหม่ (Management Innovation in Higher Education)**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษา. (2561). **บันทึกข้อความรายงานผลการประเมินศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษา ระดับจังหวัด อาชีวศึกษาจังหวัด กรุงเทพมหานคร**.
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.